

Done

Інформаційний дайджест партнера

01

I Інформативно-аналітичні матеріали:

- 01 Рада скасувала штрафи за неподання звітів про контрольовані іноземні компанії до кінця воєнного стану.
- 02 Нацбанк не може збільшити строки повернення експортної виручки по різних галузях.
- 03 Вклеювання штрих-коду у військовий квиток – для чого це потрібно.
- 04 Суд виніс перший вирок жінці-медсестрі за ухилення від військового обліку.
- 05 Мобілізація транспортних засобів – інформує МОУ.
- 06 Пояснення та поради від юристів із ключових питань нового законодавства про мобілізацію, що набрало чинності 18 травня.
- 07 Три найсуперечливіші норм закону про мобілізацію.
- 08 Міноборони запускає застосунок «Резерв+» для військовозобов'язаних.

02

Новели законодавства:

- 01 Верховна Рада України прийняла Закон щодо посилення відповідальності за військові правопорушення.
- 02 З 04 травня 2024 скасовано статус "обмежено придатний": Закон набрав чинності.
- 03 Нацбанк суттєво пом'якшив валютні обмеження: основні зміни.
- 04 16 травня 2024 року набув чинності Закон України «Про внесення змін до Митного кодексу України та інших законів України щодо особливостей здійснення митного контролю та митного оформлення окремих категорій товарів» від 20.03.2024 №3613-IX.
- 05 Уряд схвалив підвищення акцизів на пальне з липня 2024 року.

Новини для бізнесу:

- 01 Уряд підтримав Ратифікацію Угоди Про Вільну Торгівлю Між Україною та Турецькою Республікою.
- 02 Рада ЄС остаточно схвалила продовження ще на 12 місяців режиму безмитної торгівлі для України.
- 03 Результати роботи Черги: Польща стала головним напрямком вантажоперевезень.
- 04 Україна завершила реконструкцію пункту пропуску «Рені».
- 05 Україна та Чорногорія погодили “транспортний безвіз” для вантажних перевезень.
- 06 Водії-міжнародники бояться виходити на рейси: чим це загрожує.
- 07 Німеччина вводить контроль на всіх кордонах у зв'язку з Чемпіонатом Європи.

01

Інформативно-аналітичні матеріали

01 Рада скасувала штрафи за неподання звітів про контрольовані іноземні компанії до кінця воєнного стану

Верховна Рада скасувала штрафи за неподання звітів про контрольовані іноземні компанії (КІК) до кінця воєнного стану. Також дозволено надавати звітність щодо трансфертного ціноутворення, або документацію з трансфертного ціноутворення, складену відповідно до вимог законодавства іноземної держави (території), в якій зареєстрована контрольована іноземна компанія, з перекладом такої документації на українську мову. Уточнена норма по врахуванню процентних витрат, що виникли за операціями з нерезидентами при розрахунку боргових зобов'язань. Станом на 21.05.2024 року законопроект № 10168-2 знаходиться на підписі у Президента (текст підписаний головою Верховної Ради України за [посиланням](#)).

[Джерело.](#)

02 Нацбанк не може збільшити строки повернення експортної виручки по різних галузях

НБУ поки не має змоги пом'якшувати капітальні обмеження та одночасно розширювати строки повернення експортної виручки, на чому наполягають представники бізнесу. Як зазначив голова НБУ - Андрій Пишний - в першому випадку створюватиметься додатковий попит на іноземну валюту, а в другому – позначиться на зменшенні пропозиції і одночасно робити різновекторні речі небезпечно. А. Пишний зауважив, що, враховуючи все це, запити про збільшення граничних строків розрахунків за аграрною продукцією до 180 днів, а тим паче до 360 днів за окремими галузями, мають бути переглянуті й узгоджені з нашими можливостями та пріоритетами.

Детальніше за [посиланням](#).

03 Вклеювання штрих-коду у військовий квиток – для чого це потрібно

Військовозобов'язаним почали вклеювати у військово-обліковий документ штрих-код (VIN-код, який фактично є ідентифікаційним кодом, який реєстр «Оберіг» автоматично присвоює військовозобов'язаному. VIN-код, зокрема, свідчить, що особа виконала вимоги закону про мобілізацію та оновила дані у ТЦК та СП. За відсутності такого штрих-коду у військовому квитку чи іншому військово-обліковому документі при зупинці особи на вулиці, буде складно довести оновлення особою своїх даних. Працівники ТЦК та СП мають змогу підключитися до реєстру або в телефонному режимі з'ясувати з оператором реєстру щодо оновлення особою своїх даних. Закон, який вводить цифровізацію військового обліку набув чинності на початку квітня ([законопроект 10062](#)).

За допомогою реєстру «Оберіг» можна автоматично провести верифікацію людей без участі військовозобов'язаних. Оберіг буде поєднаний з усіма реєстрами: демографічним, реєстром водіїв, реєстром податкової служби, пенсійного фонду і так далі. Згодом через реєстр формуватиметься електронний військово-обліковий документ, який буде в застосунку для військовозобов'язаних і матиме таку ж юридичну силу, як паперовий. Наразі Міноборони налагодило взаємодію з Мінцифри, щоб створити такий електронний військово-обліковий документ.

[Джерело.](#)

04 Суд виніс перший вирок жінці-медсестрі за ухилення від військового обліку

13 травня 2024 року Мукачівський міськрайонний суд Закарпатської області розглянув справу № 303/3806/24 стосовно жінки із середньо-спеціальною освітою за напрямком «Медицина», спеціальність «Сестринська справа», яку обвинувачували за ч. 1 ст. 337 КК - ухилення військово зобов'язаної від військового обліку після попередження ТЦК та СП.

За змістом рішення жінка, перебуваючи за адресою проживання, отримала під особистий підпис попередження начальника ТЦК та СП щодо необхідності виконання вимог законодавства щодо військового обліку, надання відомостей щодо стану здоров'я, проходження медичного обстеження ВЛК та повістку про виклик до ТЦК та СП для проходження медичного огляду ВЛК. В свою чергу, після отримання попередження, будучи належним чином попередженою про кримінальну відповідальність за ухилення від військового обліку, за відсутності поважних причин, жінка не прибула у визначений термін до ТЦК та СП. За таких обставин, як зазначив суд, вона вчинила кримінальне правопорушення (проступок), передбачений ч.1 ст.337 КК. Обвинувачена свою вину визнала повністю, просила призначити їй покарання у вигляді штрафу. Суд, вивчивши обвинувальний акт та додані матеріали кримінального провадження, визнав доведеними, зазначені в обвинувальному акті обставини, які підтверджуються наданими стороною обвинувачення доказами та не оспорюються учасниками судового провадження, [визнав](#) жінку винною за ч.1 ст.337 КК, призначивши покарання у виді штрафу 5100 грн.

[Джерело.](#)

05 Мобілізація транспортних засобів – інформує МОУ

Залучення транспортних засобів під час мобілізації здійснюється ТЦК та СП, центральним управлінням або регіональними органами СБУ, відповідними підрозділами розвідувальних органів України на підставі рішень місцевих державних адміністрацій, що оформлюються відповідними розпорядженнями.

Військово-транспортний обов'язок встановлюється з метою задоволення потреб Збройних сил України та інших військових формувань на особливий період транспортними засобами, у т. ч. водними та технікою. Це також можуть бути трактори, самохідні сільськогосподарські, дорожньо-будівельні машини, сільськогосподарська техніка.

Повернення транспортних засобів власнику здійснюється протягом 30 календарних днів з моменту оголошення демобілізації.

Приймання-передача транспортних засобів, залучених під час мобілізації та їх повернення після оголошення демобілізації, здійснюється на підставі актів приймання-передачі, в яких зазначаються відомості про власників, технічний стан, залишкову вартість та інші необхідні відомості, що дають змогу ідентифікувати транспортні засоби.

[Джерело.](#)

06 Пояснення та поради від юристів із ключових питань нового законодавства про мобілізацію, що набрало чинності 18 травня

17.05.2024 р. Президент підписав закон щодо збільшення штрафів за ухилення від призову, а 18 травня 2024 року набув чинності закон про мобілізацію. Серед нововведень слід виділити – електронний кабінет, штрафи від 17 000 грн, обов'язок носити військовий квиток, обмеження на керування автомобілем тощо. Як нове законодавство буде працювати для громадян, бізнесу – намагалась розібратись редакція Forbes.

Що змінилося для військовозобов'язаних:

Усі чоловіки, що перебувають на військовому обліку мають оновити військово-облікові дані упродовж 60 днів після набуття чинності закону про мобілізацію (до 16 липня). Виключення – особи, які були виключені з обліку за станом здоров'я. Попри це, юристи радять все одно оновити дані, особливо якщо з обліку зняли кілька років тому (оскільки відомості можуть бути не внесені до реєстру «Оберіг»). З 18 травня чоловіки призовного віку зобов'язані завжди мати з собою військово-обліковий документ. У разі відсутності передбачений штраф та поліція може затримати людину на три години для встановлення особи. Повістку можуть вручити будь-де, однак особисто в руки, а військовозобов'язаний повинен її підписати. Електронних повісток не буде, цю норму з фінальної версії закону вилучили.

Зміни для бізнесу

Глобально для бізнесу нічого не змінилося. Підприємства мають, як і раніше, вести військовий облік працівників, щороку звіряти дані з ТЦК та СП щодо військовозобов'язаних працівників та їхнього статусу, а також повідомляти про будь-які зміни в штаті.

Досі більшість підприємств нехтують цими правилами, хоча компанії формально не мають права брати на роботу військовозобов'язаних без уточнення облікових даних або якщо працівник не оновив їх. Зафіксувати порушення та накладити штраф можуть під час перевірки, однак на практиці приходять не до кожного бізнесу. Через зниження мобілізаційного віку з 27 до 25 років, бізнес має проконтролювати, щоб працівники цього віку оновили облікові дані та оновити інформацію у своїй базі даних.

Під час воєнного стану ЗСУ (СБУ, ТЦК та СП, органи розвідки) можуть тимчасово вилучити в підприємств водний, сільськогосподарський (трактори, будівельну, вантажну техніку) транспорт тощо. Така опція у ЗСУ була і раніше, але тепер транспортні засоби, які перебувають на обліку ТЦК, заборонено відправляти за межі області або України, продавати чи здавати в оренду, а також використовувати як предмет застави. Фізичних осіб-підприємців новий закон про мобілізацію не стосується.

Які штрафи діятимуть за порушення мобілізаційного законодавства

У мирний час штраф за порушення правил військового обліку становитиме від 3400 до 5100 грн., у воєнний - від 17 000 до 25 500 грн. Штраф за порушення законодавства про оборону, мобілізаційну підготовку та мобілізацію для фізосіб – від 5100 до 8500 грн у мирний час, у воєнний – від 17 000 до 25 500 грн. Для юридичних осіб, посадових та службових осіб органів влади, підприємств, установ, організацій: у мирний час – від 17 000 до 34 000 грн, у воєнний – від 34 000 до 59 500 грн.

Кому загрожують штрафи на практиці?

В більшості випадків – військовозобов'язаним, які не стали на облік, не прийшли до ТЦК за викликом, або не оновили дані. Як виписуватимуть нові штрафи, покаже практика. Досі штраф можна було отримати, прийшовши до ТЦК і не маючи актуальних даних. Крім того, ТЦК могли повідомляти про штраф поштою (наприклад, якщо особа не з'явилася за повісткою). У разі несплати штраф подвоюється. Далі штраф може стягнути виконавча служба, яка, зокрема, має право ініціювати блокування банківських рахунків.

За новим законодавством ТЦК (але, що важливо, не представники поліції) може виписувати штрафи без складання протоколу. Наприклад, якщо особа не з'явилася на виклик у ТЦК без поважної причини або не повідомила про причину неприбуття чи відмовилась від отримання повістки. Оскаржити штраф, що виписаний без складання протоколу, можна в суді. Аби уникнути ситуації, коли штраф прийшов, а ви про це не знаєте, юристи радять регулярно перевіряти інформацію про штрафи на сайті виконавчої служби та в додатку «Дія».

Особам, які ухиляються від мобілізації, можуть обмежити право керувати транспортним засобом.

Покарання для ухилянтів

Особам, які ухиляються від мобілізації, можуть обмежити право керувати транспортним засобом. ТЦК можуть ініціювати це через суд, якщо людину вже штрафували за порушення правил військового обліку, але вона продовжує ухилятися від цих обов'язків.

Випадки, коли людину можуть притягнути до кримінальної відповідальності, залишилися незмінними. Наприклад, якщо людина не з'явилась до ТЦК за повісткою і їй надійшло попередження про кримінальну відповідальність за неявку, яку вона також проігнорувала. Тоді може бути відкрите провадження за ст. 337 КК України. Покарання за статтею – штраф від 5100 до 8500 грн або виправні роботи строком до одного року. Якщо людина пройшла військово-лікарську комісію (ВЛК) і отримала повістку з вимогою з'явитись до ТЦК та СП або до військової частини для проходження військової служби, але проігнорувала це, їй загрожує ст. 336 Кримінального кодексу. Санкція – позбавлення волі від трьох до п'яти років.

Що робити тим, хто вчасно не пройшов ВЛК

У великих містах уже вишикувались черги до ТЦК для оновлення даних та ВЛК. ТЦК та СП наразі не справляються з такою кількістю охочих. Що робити, аби не отримати штраф за пропущення строків? Необхідно засвідчити свою появу в ТЦК у вказаний день: це можна зробити, подавши заяву через уповноваженого працівника ТЦК та СП, радять юристи. У документі потрібно зазначити дату та час, що вказаний у повістці, та те, що пройти ВЛК не вдалося через чергу або інші обставини. Заяву потрібно зробити у двох екземплярах: одну подати в ТЦК та СП, а іншу, з відміткою про прийняття, залишити в себе.

На практиці, якщо людина почала проходити ВЛК, і в ТЦК та СП це бачать, малоімовірно, що її притягнуть до відповідальності, навіть якщо строки закінчились.

Чи можуть продовжити термін оновлення даних з нинішніх 60 днів через черги? Поки що жодних законопроектів щодо цього немає. «Думаю, що через ТЦК, ЦНАП і єдиний електронний кабінет мають встигнути всі», – зазначив нардеп оборонного комітету Федір Веніславський.

ТЦК та СП тепер можуть на рівні з Нацполіцією вимагати в чоловіків пред'явити військово-облікові документи.

Які є повноваження в ТЦК та СП, поліції та місцевої влади

Працівники ТЦК та СП можуть на рівні з Нацполіцією вимагати в чоловіків пред'явити військово-облікові документи. Затримувати громадян ТЦК та СП не можуть, це може робити тільки поліція зазначають юристи. Поліцейські можуть затримати людину для встановлення особи або якщо вона перебуває в розшуку.

Представники ТЦК та СП коли бачать, що людина не оновила вчасно дані або не прийшла за повісткою можуть передати інформацію поліції, яка вносить людину до бази розшуку АРМОП. Відтак поліціанти можуть затримати людину і доставити її до ТЦК та СП або до райвідділку для отримання повістки. Максимальний термін затримання – три години. Якщо цю норму порушують потрібно телефонувати в поліцію з повідомленням, що вас тримають у райвідділку/ТЦК та СП, за можливості викликати адвоката або звернутись до Держбюро розслідувань, яке займається зловживаннями поліції, радять юридичні експерти.

З 17 липня 2024 поліція та ТЦК та СП мають здійснювати відеофіксацію процесу перевірки документів або вручення повістки на випадок порушень чи спірних ситуацій – знову ж таки нагадують юристи.

Що мають робити органи місцевого самоврядування

На них покладаються обов'язки сповіщати про мобілізацію, взаємодіяти з ТЦК та СП, планувати проведення мобілізаційної підготовки тощо. На практиці допоки немає відомостей щодо конкретних дій місцевої влади.

Інші способи оновити дані: ЦНАП та електронний кабінет

Нововведення, що дозволяє оновити дані через Центри надання адмінпослуг (ЦНАП), стосується саме уточнення облікових даних, тому ними може скористатись людина, що стоїть на військовому обліку. Зробити це, а також пройти ВЛК чи змінити військово-облікову спеціальність можна лише в ТЦК та СП - вказують юристи. Для використання електронного кабінету призовника, військовозобов'язаного, резервіста необхідно пройти ідентифікацію за допомогою кваліфікованого електронного підпису чи система Bank ID.

У мобільному застосунку «Резерв+» можна оновити наступні дані: мобільний телефон, фактичне місце проживання та e-mail. Направлення на ВЛК при оновленні через застосунок надаватись не буде, запевняють у Міністерстві оборони. З 18 червня 2024 року у застосунку «Резерв+» з'явиться QR-код, відсканувавши який представники влади зможуть отримати інформацію про статус особи як військовозобов'язаного, призовника або резервіста - розповіли в Міноборони.

Що змінилось для чоловіків за кордоном

З 18 травня 2024 р. МЗС відновить надання консульських послуг для чоловіків 18–60 років, ідеться на сайті відомства. Однак, для цього потрібно надати військово-обліковий документ з оновленими даними у паперовому або електронному вигляді. Чіткий механізм оновлення даних за кордоном все ще узгоджується, зазначають фахівці. У перехідних положеннях закону про мобілізацію вказано, що громадяни за кордоном можуть уточнити облікові дані через електронний кабінет військовозобов'язаного або– надіслати їх на офіційну електронну адресу ТЦК та СП, в якому особа перебуває на військовому обліку або подзвонити туди.

Обмеження права керування авто

Порядок дій виконання цієї норми пропонується наступний. Якщо особа вже притягалась до адміністративної відповідальності за порушення законодавства про мобілізацію та знову не виконує законні вимоги ТЦК та СП (наприклад, не з'являється за належно врученою повісткою), керівник ТЦК та СП спершу звертається до поліції з вимогою затримати такого громадянина та доставити його до центру комплектування.

Якщо поліції не вдалось знайти та затримати таку особу, ТЦК та СП направляє «порушнику» на відому ТЦК та СП адресу його проживання чи перебування письмову вимогу про необхідність виконання обов'язків. Якщо громадянин протягом 10 днів добровільно не виконав вимогу, ТЦК та СП може звернутись до суду з позовом про тимчасове обмеження у праві керування особою транспортними засобами. Суд, в свою чергу, розглядатиме такі справи у скорочені строки – 30 днів від дати відкриття провадження. Якщо під час розгляду справи громадянин виконав свій обов'язок, зазначений у вимозі, ТЦК та СП має відкликати таку вимогу, а суд – закрити провадження. Суди відмовлятимуть у задоволенні позовів ТЦК та СП, якщо транспортний засіб є основним джерелом заробітку для громадянина. Та якщо транспортний засіб використовує особа з інвалідністю або яка утримує осіб з інвалідністю. Суди повинні будуть перевіряти, чи дійсно особа, до якої ТЦК просить застосувати таке обмеження, не виконала обов'язки, чи є в її діях склад адміністративного порушення, чи справді неможливо було її затримати та доставити до ТЦК, чи вручалась такій особі вимога центру комплектування тощо. Рішення суду підлягає негайному виконанню, а подання апеляції не зупиняє його виконання. Постанову виконавця направлятимуть поліції, яка й застосовуватиме до громадян обмеження.

Нововведення викликає багато питань стосовно законності.

По-перше, обмеження права керування навряд чи можна назвати пропорційним заходом впливу, оскільки законодавство вже передбачає адміністративну і кримінальну відповідальність за порушення правил військового обліку, законодавства про оборону та мобілізацію.

По-друге, громадяни не застраховані від зловживань з боку держави. Наприклад, якщо повістку не оформили або не вручили належним чином, або ж помилково оформили на особу, яка виключена з військового обліку за станом здоров'я, людина все одно може потрапити під затримання, доставлення до ТЦК та СП, бути викликаною до суду тощо.

По-третє, не встановлений чіткий механізм виконання судового рішення, оскільки не передбачено, яким чином поліція обмежуватиме осіб у праві керування авто.

У зв'язку із цим, юристи відмічають необхідність формування нової судової практики за позовами з цього приводу ТЦК та СП.

Уточнення військово-облікових даних

Закон містить досить суперечливий підхід до того, хто з громадян та в який строк повинен оновити свої дані в ТЦК та СП. Закон встановлює обов'язки, які потрібно виконати протягом 60 днів з дня набрання ним чинності (при цьому він набере чинності не одразу, а через один місяць після дня його опублікування). Отже, у межах 60 днів від дати набрання чинності законом громадяни України, які перебувають на військовому обліку, зобов'язані уточнити адресу проживання, номери засобів зв'язку, адреси електронної пошти (за наявності) та інші персональні дані.

Крім того, військовозобов'язані громадяни України (а також ті, які підлягають взяттю на військовий облік, призовники тощо) протягом 60 днів з дня набрання чинності указом президента України про оголошення мобілізації, затвердженим Верховною Радою України, повинні уточнити облікові дані через центри надання адміністративних послуг, або електронний кабінет призовника, військовозобов'язаного, резервіста, або у ТЦК. Станом на сьогодні наведене правило є досить суперечливим, оскільки указ президента України про оголошення мобілізації набрав чинності ще 24 лютого 2022 року, а тому встановлений у законі строк сплив ще 25 квітня 2022-го.

Консульські послуги та оновлення даних за кордоном

Оновлення персональних даних громадян України чоловічої статі віком від 18 до 60 років, які перебувають за кордоном, – ще одне суперечливе нововведення законопроекту. Зміни до законодавства передбачають, що для отримання, наприклад, нового закордонного паспорта чоловікам необхідно мати дійсні та оновлені військово-облікові документи. Якщо дані не були оновлені, то прийняття консульством відповідних заяв від чоловіків-громадян України можливе лише в разі одночасного їхнього оновлення.

Повертатися в Україну для оновлення персональних даних не потрібно. При цьому незрозумілим лишається формулювання «одночасного» оновлення. Наразі неясно, чи можна буде оновити персональні дані безпосередньо за допомогою консульської установи та чи сприятимуть вони громадянам у цьому процесі. Очікується, що невдовзі сформується позиція МЗС України щодо цього питання.

Вказані зміни набудуть чинності через місяць з дня, наступного за днем опублікування відповідного закону. Тому у чоловіків, які перебувають за кордоном та термін дії паспортів яких добігає кінця, ще є час звернутися до консульства аби змінити паспорт, при цьому не оновлюючи персональні дані. Після набрання чинності вказаними змінами, процедура отримання документів, особливо за відсутності військово-облікових документів, може бути ускладнена.

[Джерело.](#)

08 Міноборони запустило застосунок «Резерв+» для військовозобов'язаних

Міністерство оборони України запустило мобільний застосунок «Резерв+» для військовозобов'язаних, призовників та резервістів, через який можна оновити свої облікові дані (доступний для завантаження на смартфонах через App Store та Google Play Market з 18 травня). Застосунок дає можливість оновити дані та отримати доступ до інформації у реєстрі «Оберіг». З 18 червня у застосунку «Резерв+» також з'явився QR-код, відсканувавши який представники влади зможуть отримати інформацію про статус військовозобов'язаного, призовника або резервіста.

З Оберегу можна буде побачити про себе:

- прізвище, ім'я, по батькові;
- вид обліку / дата зняття (виключений);
- категорія обліку;
- дата народження;
- відстрочка / бронювання / дата закінчення;
- постанова ВЛК / дата ВЛК;
- звання;
- код і найменування військово-облікової спеціальності;
- РНОКПП;
- унікальний номер у системі «Оберіг»;
- ТЦК та СП, де перебуває на обліку;
- чи перебуває в розшуку.

Детальніше за [посиланням](#).

02

Новели законодавства

01 Верховна Рада України прийняла Закон щодо посилення відповідальності за військові правопорушення

09 травня 2024 року Верховна Рада України розглянула проект закону посилення відповідальності за військові правопорушення» (реєстр. №10379 від 25.12.2023) та у другому прийняла як закон в цілому.

Вказаним Законом вносяться зміни до Кодексу України про адміністративні правопорушення та встановлюються наступні штрафи:

за порушення призовниками, військовозобов'язаними, резервістами правил військового обліку (стаття 210 КУпАП)

- в мирний час - від 3400 грн до 5100 грн;
- повторно впродовж року- від 5100 грн до 8500 грн;
- в особливий період – від 17000 грн до 25500 грн;

за порушення законодавства про оборону та мобілізацію (стаття 210–1 КУпАП)

- в мирний час – від 5100 до 8500 гривень для громадян, від 17 000 до 25 500 гривень – для посадових і юридичних осіб;
- повторно впродовж року – від 8500 до 11 900 гривень для громадян, від 25 500 до 34 000 гривень – для посадових і юридичних осіб;
- в особливий період – від 17 000 до 25 500 гривень для громадян, від 34 000 до 51 000 гривень – для посадових і юридичних осіб.

Штрафи накладатимуть впродовж трьох місяців з дня виявлення правопорушення, але не пізніше одного року з моменту його вчинення.

Детальніше за [посиланням](#).

02 3 04 травня 2024 скасовано статус "обмежено придатний": Закон набрав чинності

04 травня набрав чинності [Закон № 3621-IX «Про внесення змін до деяких законів України щодо забезпечення прав військовослужбовців та поліцейських на соціальний захист»](#), який, серед іншого, скасовує статус «обмежено придатний». Віднині громадяни, визнані раніше обмежено придатними, мають пройти повторний медичний огляд протягом 9 місяців, з метою визначення придатності до військової служби.

Відповідно до [оновленого Положення про військово-лікарську експертизу в Збройних Силах України](#), розробленого Міністерством оборони, визначаються такі категорії придатності:

- непридатні до військової служби з виключенням із військового обліку;
- придатні до служби у військових частинах забезпечення, ТЦК та СП, ВВНЗ, навчальних центрах, закладах(установах), медичних підрозділах, підрозділах логістики, зв'язку, оперативного забезпечення, охорони;
- тимчасово непридатні. Потребують лікування, відпустки, звільнення від виконання службових обов'язків;
- придатні.

Окрім того, документом визначається, що строки проведення медичних оглядів не можуть становити більше 14 днів.

[Джерело.](#)

03 Нацбанк суттєво пом'якшив валютні обмеження: основні зміни

Відповідну постанову Правління НБУ № 56 «Про внесення змін до постанови Правління Національного банку України від 24 лютого 2022 року № 18» ухвалено 03 травня 2024 року.

По-перше, скасовуються всі валютні обмеження для імпорту робіт та послуг.

НБУ забезпечує можливість бізнесу купувати та переказувати іноземну валюту за кордон для проведення операцій з імпорту робіт та послуг. У зв'язку з цими змінами втрачає свою актуальність постанова Кабінету Міністрів України від 24 лютого 2022 року №153 "Про окремі питання щодо забезпечення здійснення імпорту". З огляду на це НБУ звернеться до Уряду України з пропозицією щодо її скасування. Крім того, НБУ окремо забезпечив можливість бізнесу купувати валюту та переказувати кошти за кордон для оплати аеропортових та портових зборів, штрафів, а також членських внесків. Це пов'язано з тим, що вищезазначена постанова Уряду України також частково містить відповідні операції. Такі зміни підтримають українських виробників та забезпечать можливість вітчизняного бізнесу виходити на нові ринки, в тому числі ті, з яких витісняються виробники країни-агресора завдяки санкціям. Це, відповідно, сприятиме поступовому збільшенню надходження експортної виручки в Україну. Нагадаємо, що аналогічне пом'якшення обмежень для імпорту товарної продукції здійснено в липні 2022 року.

По-друге, забезпечено можливість бізнесу репатріювати “нові” дивіденди.

Підприємства матимуть змогу репатріювати дивіденди за корпоративними правами чи акціями за кордон, що нараховані за результатами діяльності за період, що розпочинається з 01 січня 2024 р. Це пом'якшення не стосується виплати дивідендів за рахунок нерозподіленого прибутку за попередні періоди чи резервного капіталу. Щоб мінімізувати ризики для макрофінансової стабільності, Національний банк встановив щомісячний ліміт для репатріації “нових” дивідендів на рівні 1 млн євро в еквіваленті. Контроль за дотриманням даної норми забезпечуватиметься завдяки автоматизованій інформаційній системі НБУ “Е-ліміти”. Можливість репатріювати “нові” дивіденди сприятиме припливу нових інвестицій в Україну, мінімізує ризики згорання діяльності підприємств з іноземним капіталом та підтримає економіку.

По-третє, надано можливість переказувати кошти за кордон за лізингом/орендою.

Юридичні особи та фізичні особи-підприємці матимуть змогу переказувати кошти за кордон для розрахунків за договорами лізингу/оренди без додаткових обмежень щодо предмету лізингу/оренди, а також дати укладення договору. Раніше такий дозвіл поширювався лише на лізинг/оренду транспортних засобів. Відповідні зміни дадуть змогу бізнесу також розрахуватися за раніше укладеними договорами за лізингом/орендою, що фактично уможливить укладання нових договорів та залучення в Україну необхідного обладнання для ведення бізнес-діяльності.

По-четверте, пом'якшуються обмеження в частині погашення “нових” зовнішніх кредитів.

НБУ спрощує умови для купівлі валюти резидентами з метою обслуговування й повернення “нових” зовнішніх кредитів, кошти за якими надходять в іноземній валюті з-за кордону після 20 червня 2023 року на рахунки позичальників в українських банках. Зокрема, з трьох до одного року зменшується мінімальний строк користування “новим” кредитом, за досягнення якого дозволяється купувати іноземну валюту для погашення такого кредиту. Відповідно заборона купувати валюту для погашення “нових” кредитів застосовуватиметься виключно для погашення короткострокових кредитів строком до одного року. Крім того, НБУ дасть змогу бізнесу купувати іноземну валюту для сплати процентів за “новими” кредитами, незалежно від строку користування кредитом. Усе це сприятиме збільшенню можливостей українського бізнесу залучати нові зовнішні кредити не лише від офіційних партнерів, але й від приватних інвесторів.

По-п'яте, надана можливість погашати проценти за “старими” зовнішніми кредитами.

Резиденти-позичальники матимуть змогу переказувати кошти за кордон для оплати процентних платежів за “старими” зовнішніми кредитами, що відповідно до умов кредитного договору підлягають сплаті в період із 24 лютого 2022 року. У межах одного договору для прострочених (станом на 01 травня 2024 року) процентних платежів надано можливість переказувати не більше 1 млн євро в еквіваленті за один календарний квартал. Це обмеження не застосовуватиметься до майбутніх планових процентних платежів.

Для захисту макрофінансової стабільності також передбачено додаткові умови для проведення таких операцій:

- відсутність простроченої заборгованості за відповідним кредитним договором станом на 24 лютого 2022 року;
- заборонено здійснювати купівлю та переказ коштів за рахунок кредитів чи позик, отриманих від резидентів;
- не передбачене дострокове виконання платежів чи реструктуризація прострочених платежів.

Зміни дадуть змогу мінімізувати ймовірність дефолтів українських позичальників та забезпечать сприятливіші умови для реструктуризації зовнішніх кредитів, а також поліпшать умови для залучення нового капіталу в Україну.

По-шосте, пом'якшуються обмеження в частині переказу іноземної валюти від представництв на користь материнських компаній.

НБУ дасть змогу представництвам міжнародних карткових платіжних систем та іноземних авіакомпаній купувати та переказувати іноземну валюту за кордон на рахунок нерезидента – юридичної особи, чиї інтереси ці представництва представляють в Україні. Щомісячний ліміт для проведення таких операцій (одним представництвом однієї компанії) встановлено на рівні 5 млн євро в еквіваленті. Такі зміни, зокрема, посприяють подальшому розвитку безготівкових розрахунків в Україні.

[Джерело.](#)

04 6 травня 2024 року набув чинності Закон України «Про внесення змін до Митного кодексу України та інших законів України щодо особливостей здійснення митного контролю та митного оформлення окремих категорій товарів» від 20.03.2024 № 3613-IX

Прийнятим законом поновлено проведення:

- планових виїзних документальних перевірок;
- позапланових виїзних документальних перевірок;
- невиїзних документальних перевірок;
- зустрічних звірок.

Митні органи зобов'язані поновити на невикористаний строк документальні перевірки, зустрічні звірки, розпочаті та не завершені до 24 лютого 2022 року. При цьому, акти (довідки) про результати документальних перевірок, зустрічних звірок, заперечення до актів перевірок, податкові повідомлення-рішення, процедуру вручення яких не завершено до 24 лютого 2022 року, надсилаються (вручаються) до 01 липня 2024 року.

Також регламентовано критерії для включення підприємств до планів-графіків документальних планових виїзних перевірок митного органу в 2024 році, а саме:

- які здійснюють ввезення на митну територію України підакцизних товарів, товарів, подібних до тих, щодо яких застосовуються особливі види мита;
- які здійснюють вивезення з митної території України товарів, на які законом встановлено вивізне мито;
- які оформили митні декларації із звільненням від сплати митних платежів, використанням пільг, розстроченням сплати митних платежів;
- щодо яких у митного органу наявна інформація про декларування складових митної вартості, визначених цим Кодексом, не в повному обсязі;
- щодо яких у митного органу наявна інформація про порушення правил класифікації товарів згідно з УКТ ЗЕД;
- щодо яких у митного органу наявна інформація щодо недостовірного декларування країни походження, що впливає на надходження митних платежів до бюджету.

Квартальні плани-графіки документальних планових виїзних перевірок митного органу будуть оприлюднюватись на офіційному веб-сайті Держмитслужби до 15 числа останнього місяця кварталу, який передує кварталу, в якому будуть проводитися такі документальні планові виїзні перевірки.

Продовжено дію мораторію на проведення документальних перевірок дотримання вимог законодавства України з питань митної справи щодо платників з питань ввезення ними на митну територію України товарів, визнаних гуманітарною допомогою у період дії воєнного стану.

Також мораторій на митні перевірки зберегли для платників, місцезнаходженням яких станом на дату початку:

- тимчасової окупації є тимчасово окуповані російською федерацією території України (до останнього числа місяця, в якому була завершена тимчасова окупація відповідних територій, а в разі зміни платником податків місцезнаходження на іншу територію України - до дати проведення державної реєстрації зміни місцезнаходження);
- бойових дій є територія, на якій ведуться активні бойові дії (до останнього числа місяця, в якому було завершено бойові дії на відповідній території, а в разі зміни платником податків місцезнаходження на іншу територію України - до дати проведення державної реєстрації зміни місцезнаходження);
- можливих бойових дій є територія можливих бойових дій (до останнього числа місяця, в якому була припинена можливість бойових дій на відповідній території, а в разі зміни платником податків місцезнаходження на іншу територію України - до дати проведення державної реєстрації зміни місцезнаходження).

Митне оформлення біометану здійснюватиметься на підставі відомостей щодо обсягів біометану, який під час переміщення трубопровідним транспортом за своїми фізико-хімічними характеристиками може бути заміщений відповідним обсягом природного газу або їх сумішшю, за кожним пунктом приймання-передачі газу окремо.

Декларант повинен подати митному органу:

- періодичну митну декларацію, яка містить відомості про номер облікового запису щодо виробника біометану в реєстрі біометану, передбаченому статтею 81 [Закону України «Про альтернативні види палива»](#);
- додаткову митну декларацію, яка містить відомості про гарантію походження біометану, передбачену статтею 82 Закону України «Про альтернативні види палива», на відповідний обсяг біометану.

Також Законом вирішено питання підняття порогу вартості товарів, які пересилаються ФОП та підприємствами за межі України в міжнародних поштових або експрес-відправленнях, без письмового декларування. Раніше обов'язок для подання письмової митної декларації бізнесом існував для товарів вартістю понад 150 Євро.

Тепер цей поріг збільшено до 1000 Євро. Зокрема, встановлено, що допускається поміщення у митний режим експорту товарів, сумарна митна вартість яких не перевищує еквівалент 1000 євро, що переміщуються (пересилаються) підприємствами за межі митної території України у міжнародних поштових або експрес-відправленнях, шляхом подання оператором поштового зв'язку або експрес-перевізником додаткового реєстру міжнародних поштових або експрес-відправлень у разі, якщо:

- на товари не встановлено вивізне мито;
- на товари не встановлено обмеження щодо їх вивезення за межі митної території України відповідно до статті 197 МК.

[Джерело.](#)

05 Уряд схвалив підвищення акцизів на пальне з липня

Кабінет міністрів України схвалив законопроект про зміни до податкового кодексу України стосовно наближення законодавства країни до законодавства Європейського Союзу в частині ставок акцизного податку. Відповідне рішення було ухвалено на засіданні уряду 10 травня.

Зокрема, будуть встановлені нові розміри ставок акцизного податку на пальне, враховуючи їх мінімальний рівень, відповідно до Директиви 2003/96/ЄС, котрі набиратимуть чинності з 1 січня 2028 року.

Зараз ставка акцизу для бензину становить 213,5 євро за 1000 літрів, для дизелю — 139,5 євро, автогазу — 52 євро, альтернативного палива – 162 євро.

Пропонується встановити такі ставки акцизного податку:

- на бензини – 359 євро за 1000 л,
- на газойлі (дизельне пальне) – 330 євро за 1000 л,
- на скраплений газ – 277 євро за 1000 літрів.

Окрім того, передбачено графік щорічного збільшення таких ставок з 1 липня 2024 року по 31 грудня 2027 року (включно) з огляду на загальну різницю між розмірами ставок, передбачених станом на 1 січня 2028 року, та розмірами ставок акцизного податку, передбаченими чинним законодавством. Також передбачено уточнення терміну "середньозважена роздрібна ціна продажу сигарет".

[Джерело.](#)

03

Новини для бізнесу

01 Уряд підтримав ратифікацію Угоди про вільну торгівлю між Україною та Турецькою Республікою

07 травня 2024 на засіданні Кабінету Міністрів України схвален озаконопроект щодо ратифікації Угоди про вільну торгівлю між Україною та Турецькою Республікою, який буде направлено на ратифікацію Верховною Радою України.

Угода створює додаткові можливості для розвитку торговельних зв'язків завдяки преференційним умовам доступу до ринків товарів та послуг обох країн, забезпеченню більшої прозорості в питаннях регулювання, зниження операційних витрат бізнесу через усунення бар'єрів у торгівлі та, у підсумку, підвищенню ефективності розвитку національних економік. Також Угода відкриє нові можливості для безмитної або частково безмитної торгівлі між нашими країнами, зокрема, спростить логістику, адже це важлива умова для роботи українського бізнесу під час війни, а також сприятиме залученню взаємних інвестицій.

Угодою передбачається скасування Туреччиною ввізного мита для близько 93,4% промислових товарів та 7,6% сільськогосподарських товарів. Після закінчення дії перехідних періодів 3–7 років Туреччиною буде скасовано ввізні мита ще для 1,5% промислових товарів та для 28,5% сільськогосподарських товарів. Україна скасує ввізні мита для близько 56% промислових товарів та 11,5% сільськогосподарських товарів.

Після закінчення дії перехідних періодів (2–5 років для промислових товарів, 2–10 років для сільськогосподарських товарів) Україною буде скасовано ввізні мита ще для 43,2% промислових товарів та для 53,7% сільськогосподарських товарів.

Після ратифікації парламентами обох країн Угода набере чинності через два місяці після отримання підтвердження про завершення внутрішньодержавних процедур останньою із сторін.

[Джерело.](#)

02 Рада ЄС остаточно схвалила продовження ще на 12 місяців режиму безмитної торгівлі для України

Режим безмитної торгівлі розпочав діяти у червні 2022 року і тепер буде застосовуватися до червня 2025 року. Це надзвичайно важливий аспект політичної підтримки для України попри усю чутливість питання торгівлі аграрною продукцією. Більша частина українських товарів експортуються до ЄС без обмежень на підставі Угоди про асоціацію. Зокрема, всі промислові товари вже не обкладаються митом.

Автономні торгові преференції ЄС стосуються аграрних товарів, які не були повністю лібералізовані в Угоді. Це 36 категорій товарів, на які були передбачені тарифні квоти, а також товари, до яких застосовується система вхідних цін. З червня 2022 року ці обмеження зняті й тепер повна свобода торгівлі діятиме до червня 2025 року.

Також автономні торгові преференції ЄС передбачають, що не будуть застосовуватися антидемпінгові та захисні заходи для металургійної продукції.

Водночас різка зміна торговельних потоків між Україною та ЄС, зокрема, різке збільшення торгівлі окремими товарами через сусідні держави – члени ЄС, призвели до цілої низки негативних рішень, зокрема, до блокування кордону. Вже тривалий час відбувається робота з урядами сусідніх держав та з інституціями ЄС щодо усунення таких явищ. Як реакція на них – в Регламенті ЄС щодо продовження автономних торгових преференцій містяться положення щодо особливих захисних заходів, зокрема, й автоматичні заходи щодо кукурудзи, м'яса птиці, цукру, вівса та круп.

Найголовніше полягає в тому, що й Україна, і ЄС погодили, що це продовження автономних торгових преференцій буде останнім і до літа наступного року сторони оновлять Угоду про асоціацію таким чином, щоб встановити передбачувані умови торгівлі на період до вступу в ЄС.

Переговори будуть стосуватися не лише мит на ті аграрні товари, які ще не лібералізовані, але і виробничих стандартів, таким чином, щоб зняти упередження щодо української продукції. Уряд намагатиметься досягти зняття усіх тимчасових заходів, які вжили сусідні держави - члени ЄС та Україна і які суперечать логіці відкритої торгівлі між нами. Наразі, ЄС займає 65% в експорті й 51% в імпорті до України і є якірним торговельним партнером для України.

Інформує [Міністерство економіки України](#).

03 Результати роботи «Черги»: Польща стала головним напрямком вантажоперевезень

Протягом року дії послуги «Черга» за онлайн-записом кордон перетнуло 900 тис. вантажівок і найбільше їх прослідувало до Польщі.

Українські перевізники найчастіше користувалися послугою для вантажівок. На них припадає 90% від усіх операцій в системі. До списку країн, чиї водії також користуються послугою входить Польща, Румунія, Молдова та Туреччина.

За рік роботи системи до Польщі проїхало— 487 тис. водіїв.

Далі розподіл виглядає так:

- 108 тисяч водіїв прямувало до Молдови;
- 93 тисячі водіїв вїхали до Угорщини;
- 45 тис. водіїв дісталися Словаччини.

За рік послугу «Черга» масштабували на 15 пропускних пунктів. До пункту «Ягодин— Дорогуськ» додали найбільші вантажні пункти з Польщею, Молдовою, Румунією, Словаччиною, Угорщиною.

[Джерело.](#)

04 Україна завершила реконструкцію пункту пропуску «Рені»

Пункту пропуску "Рені", що розташований на кордоні з Молдовою, готовий до початку взаємного митного та прикордонного контролю. Українська та молдовська сторони офіційно погодили завершення робіт та початок здійснення спільного контролю на українському боці.

Як повідомляють, під час реконструкції було проведено ремонт трьох поверхів та фасаду адміністративної будівлі, оновлено санітарні приміщення на території пункту пропуску, замінене дорожнє покриття, оновлено та встановлено дорожні знаки та інформаційні покажчики. Крім вантажівок, спільний контроль проходять і автобуси, для них на пункті пропуску передбачено окрему смугу з терміналом, що дозволить зменшити час очікування для пасажирів.

[Джерело.](#)

05 Україна та Чорногорія погодили “транспортний безвіз” для вантажних перевезень

Міністерство розвитку громад, територій та інфраструктури України домовилось із Міністерством транспорту і морських справ Чорногорії про лібералізацію всіх вантажних перевезень між країнами з 1 червня 2024 року. Окрім вантажних перевезень, команда Міністерства працює над розвитком регулярного та нерегулярного автобусного сполучення між державами. Також, під час проведення перемовин було порушено питання можливості безпаритетного виконання пасажирських перевезень українськими компаніями. Наразі сторони погодили, що у разі, якщо чорногорський перевізник відмовляється виконувати маршрут, то українська компанія може обслуговувати цей маршрут самостійно.

[Джерело.](#)

06 Водії-міжнародники бояться виходити на рейси: чим це загрожує

Українські водії масово бояться їхати за кордон, оскільки вітчизняні далекобійники зіштовхуються з випадками, коли на блокпостах чи пунктах виїзду на кордоні представники ТЦК виписують повістки водіям та відправляють їх у воєнкомат. Для ТЦК та СП не важливо, хто перед ним - водій-міжнародник чи хтось інший, вони вручають повістки всім підряд. Водії в свою чергу ставляться до цього дуже обережно. Україні може загрозувати дефіцит не тільки продуктів харчування, а й зброї, гуманітарки, паливно-мастильних матеріалів, оскільки вітчизняні водії масово бояться їхати за кордон.

Детальніше за [посиланням](#).

07 Німеччина вводить контроль на всіх кордонах у зв'язку з Чемпіонатом Європи

Під час чемпіонату Європи з футболу на всіх внутрішніх кордонах Німеччини проводитимуться перевірки. Чемпіонату Європи з футболу пройде з 14 червня до 14 липня 2024 р. Федеральна поліція охоронятиме кордони Німеччини, аеропорти та залізничний рух, де пересуваються збірні та вболівальники. Міністр внутрішніх справ Ненсі Фейзер розпорядилася про контроль на внутрішньому кордоні Німеччини на час турніру. Управління федеральної поліції Кобленца контролюватиме пересування в цілому на дев'яти пунктах пропуску на сухопутному кордоні з Францією, Люксембургом та Бельгією. Тут є спільні патрулі з інспектором федеральної поліції Саарбрюккена та колегами з французької прикордонної поліції та Національної служби залізничної поліції. Також існує спільний комісаріат для першочергових операцій.

[Джерело.](#)

Джерела:

01 [Державна Митна Служба](#)

02 [ЮРЛІГА](#)

03 [Верховна Рада України](#)

04 [Економічна правда](#)

05 [Міністерство внутрішніх справ Німеччини](#)

06 [УНІАН](#)

07 [Міністерство відновлення](#)

08 [Українська правда](#)

09 [AgroPolit](#)

10 [Міністерство економіки України](#)

11 [Forbes](#)

12 [LIGA ZAKON](#)

13 [Національний банк України](#)

14 [DOU](#)

15 [Протокол](#)

16 [Судово-юридична газета](#)

17 [Мінфін](#)

Done

**З повагою, Ваш
надійний партнер**